

opfattet det i Grundlovens § 91 givne Tilfagn som saa bestemt, at man troede deraf at maatte lade sig afholde fra at indføre kongevalgte Formænd i communale Forsamlinger, og han henviste i saa Henseende til Amtscommunerne og Kjøbenhavn. Hvad de første angaaer, skal jeg tillade mig at formene, at et Exempel, hentet derfra, paa ingen Maade holder Stik. Amtscommunen er ingen Commune; det Ord Amtsraad er en Benævnelse paa en fælles collegial Administration for en reent vilkaarlig Samling af Landcommuner's fælles Anliggender, til hvilken der ogsaa er henlagt mange Forretningsgrene, som meget snarere maae siges at være Stats- end Communeanliggender, som f. Ex. Hovedlandevejene, Sog- nesogdernes Stilling, Politivæsenet, Retsvidne- institutionen og mange andre Forhold, som paa ingen Maade kunne kaldes reent communale. Naar en saadan collegial Forsamling skal slyre Anliggender, hvori Staten er directe interes- seret, kan der altsaa ganske vist være Meget, der taler for, at Formanden i et saadant Raad er kongevalgt. Hvad dernæst Henvisningen til Kjøbenhavn angaaer, kunde det unægtelig synes, at der derved var anført et meget slaa- ende Exempel; men ved i den Anledning at eftersee Loven af 4de Marts 1857 seer jeg, at der staaer i § 4, at det Staten tilkommende Tilfagn med den communale Forvaltning ud- øves gennem Dverpræsidenten; der vises der- næst hen til, at Forretningerne skulle udføres af 4 Borgmestre, og saa hedder det i § 8: „Forøvrigt bestyrer hver Borgmester selvstæn- digt og paa sit eget Ansvar alle til hans Af- deling henlagte Sager og udfærdiger de af ham tagne Beslutninger under sin Haand. Zn- gen af vedkommende Borgmestier saaledes af- gjort Sag kan indankes for den samlede Ma- gistrat, men den, som mener at have Grund til Besværing, har dermed at henvende sig til vedkommende Ministerium“. Sluttelig siges det, at Borgmestrene skulle vælges af Borger- repræsentantskabet under Forbehold af Kongens Stadfæstelse. Det forekommer mig altsaa, at man ikke fra denne Lovbestemmelse kan hente noget Argument for, at man ved Affattelsen af de communale Love ikke skulde have taget Hen- slyn til Grundlovens Tilfagn om, at Commu-

nerne skulle have Ret til under Statens Til- slyn selvstændig at slyre deres Anliggender. Men hvad der end kan siges, og hvad der end idag er anført derimod, saa er der dog en klar Analogi, nemlig fra Landcommunerne. — Der er endvidere endnu et Lovarbejde, hvor- til man maastee ogsaa her turde henvise, nem- lig det Udkast, som i Aaret 1852 udarbejdedes i Rigsdagen. Det var kun 3 Aar efter, at Grundloven var givet, og da man dengang stred til Ordningen af dette Forhold, tænkte man sig det paa ingen Maade ordnet uden med valgte Borgmestre, og det i alle Kjøbstæ- der, om der end for de større Kjøbstæders Vedkommende var givet en anden Regel end for de mindre; og jeg skal ikke nægte, at, naar jeg skulde udtale mig i Lighed med det ærede 4de Medlem for 1ste Kred (Rehmann), saa vilde jeg sige, at jeg kun med et Suk kunde tænke paa, at de Medlemmer, som dengang vare al- deles paa det Nene med, at Borgmesteren burde vælges, nu synes at berolige sig med, at Ministeren ikke har forelagt Udkastet i en saadan Stikkelse. — Den ærede Ordfører yt- trede, at han maatte henvise til sin Udtalelse og til min Udtalelse i det sidste Møde, og at han dristigt overlod Sammenligningen mellem disse til de Herrers Afgjørelse. Jeg erkjender overordentlig villigt, at den ærede Ordfører, uden at man i mindste Maade kommer til at tænke paa nogen Ubeskedenhed fra hans Side, er berettiget til at stille sig paa et saadant Standpunkt med Henslyn til disse to Udtalel- ser; men jeg skal ikke nægte, at det forundrede mig, at han endnu vil vedkjende sig den Fremstilling, som han da gav af Forholdene i Communerne. Jeg troede, at han vilde have været tilfreds med at kunne modificere den Fremstilling af de indre communale Forhold, som han dengang gav, men, naar han kan være tilfreds med sin Fremstilling, kan jeg jo sagtens være det. — Der er endnu en Be- mærkning, som jeg maa tillade mig i Anled- ning af Forslaget om „Ordføreren“ for Bor- gerrepræsentanterne. Jeg maa med det ærede Udvalg være enig i, at det vilde være meget ønskeligt, om der kunde findes et andet Udtryk end „Formand“ for Borgerrepræsentanternes Chef, eller hvad man vil kalde ham; men navn-